

XXXII. lékárnické dny v Kutné Hoře

Ve dnech 7. až 9. října 2016 se v Tylově divadle konaly již po dvaatřicáté Lékárnické dny. Prostředí bylo velmi přívětivé, veškerá technika i servis na vysoké úrovni. Do krásného historického města se sjelo na 180 lékárníků z celé republiky, nikdo ze vzdálenějších ani blízkých, myslím, nelitoval. Páteční program tradičně vyplnilo kulturní zpestření. Amatérská divadelní skupina Nakafráno z Turnova nám zahrála svou nejúspěšnější autorskou hru Božský řízek, která rozesmála všechny přítomné a navodila v nich snad dobrou náladu pro další dva dny odborného jednání. Sobotní program zahájil přehledovým sdělením o novinkách v systémové chemoterapii nádorů nestor české onkologie prof. Pavel Klener, jeho výkon byl excelentní a noviněk tolik, že nám z toho šla hlava kolem. V onkologickém bloku dále vystoupila dr. Jarmila Čelakovská z FN v Hradci králové, která shrnula veškeré poznatky o kožních nádorech a prekancerózách včetně obrazové dokumentace. Bezvadně na ni navázala kolegyně Lenka Doležalová z Masarykova onkologického ústavu v Brně, která se zaměřila na moderní farmakoterapii maligního melanomu. Poprvé na tomto fóru jsme zvolili blok bezpečnost farmakoterapie a měl příznivý ohlas. Dr. Eva Jirsová, vedoucí oddělení farmakovigilance, seznámila posluchače se systémem hlášení a evidence nežádoucích účinků léčiv v SÚKLu. Tuto osvětu se snaží šířit na odborných fórech lékařů i farmaceutů. Dr. Josef Malý probral podrobně léčiva mající nežádoucí kardiovaskulární účinek – prodloužení QT-intervalu, řada z nich byla v minulosti díky tomu diskvalifikována. Doc. Zoltán Paluch, přednosta Farmakologického ústa-

vu 2. LF v Praze, svérázným způsobem deklaroval klinické projevy nežádoucích účinků léčiv a velmi tím pobavil auditorium. Kolegyně Jindřiška Voláková z FNHK pak blok završila novátorským sdělením o negativním vlivu mnoha léčiv na sexuální funkce. Tento patientský stesk je v lékárně velmi častý a je třeba hledat řešení změnou či úpravou farmakoterapie. Po obědové pauze prof. Soška z Brna pronesl zajímavé a praktické poznámky k léčbě statiny a o tom, jak je správně užívat a jak poučit pacienty, aby byli adherentní a svůj lék pravidelně užívali. Přednášku zajistila firma Servier. Vrcholem odpoledního bloku byly tři přednášky v bloku psychofarmakologie. Přednášku o spánkové medicíně se všemi aspekty léčby nespavosti si krásně připravil doc. Petr Smolík. Upozornil, že řada pacientů potřebuje hypnotika jako léčiva substituční, protože nemají dostatek melatoninu k přirozenému usnutí. Prof. Jakub Hort z FN Motol, přední evropský odborník ve výzkumu demencí, si připravil výhled nových léčebných možností pro nejbližších pět let v léčbě Alzheimerovy demence a jiných kognitivních poruch. Prof. Pavel Mohr z NÚDZ krásně zpracoval téma moderní léčby schizofrenie – nová depotní antipsychotika a nové lékové formy (např. inhalační loxapin). Podvečerní blok zajistila firma Fagron. Týkal se magistraliter přípravy v současnosti v podání kolegyně Sylvie Klovrcové a nové možnosti toho, co můžeme v této oblasti nabídnout lékařům, nastínila kolegyně Eva Procházková, obě z lékárny Galenika v Praze. Sobotní večer strávili účastníci debata-mi na společenském večeru v prostorách hotelu Mědiček a někteří vyzkoušeli své taneční umění

na diskotéce v podzemí hotelu. Neděle patřila tradičně lékárenství. Mé sdělení přineslo skepsi nad vývojem nezávislého soukromého lékárenství, pro které u nás v současnosti nejsou vhodné podmínky, společnost není tomuto způsobu poskytování lékárenské péče nakloněna. Doc. Jozef Kolář pěkně vysvětlil původ některých symbolů ve farmácii od lékárenských domovních štítů přes řecké bohy a různé atributy až po symbol kříže. Kolegyně Martina Lisá si nachystala historii lékárnictví v Kutné Hoře i se závěrečnými verši básníka Mikuláše Dačického z Heslova. Pan prezident ČLnK Lubomír Chudoba představil účastníkům současnost a vize představenstva komory, které má za sebou první rok ve funkci. Kolega Tomáš Cikrt velmi vtipně a trefně popsal situaci vnímání zdravotnické profese očima médií a novinářů.

Myslím, že letos byla i dobrá a přínosná panelová diskuze. Mezi účastníky chyběl jen zástupce SÚKLu, jinak byli přítomni všichni významní představitelé oboru – oba děkani fakult, předseda ČFS, prezident ČLnK, zástupci provozatelských organizací (POLP, GML) a vedoucí Odboru farmacie Ministerstva zdravotnictví.

Po závěrečném slovu byli účastníci pozváni na další, již 33. ročník Lékárnických dnů 6.–8. října 2017, do Městského divadla ve Znojmě.

Pro zájemce proběhla na závěr komentovaná prohlídka krásného města Kutná Hora, které bylo po celé tři dny naším milým hostitelem. Za vstřícný přístup děkujeme personálu divadla v čele s ředitelkou Veronikou Lebedovou.

Obrazová příloha je součástí e-verze
Pavel Grodza

Honori et Merito

Za nezpochybnitelný přínos oboru bylo na udělení medaile Honori et Merito navrženo pět významných osobností: PharmDr. Pavel Grodza, PharmDr. Jan Horáček, Mgr. Jiří Kotlář, PharmDr. Marie Zajícová a doc. RNDr. PhMr. Václav Rusek, CSc., in memoriam.

Medaili **Honori et Merito** uděluje Česká lékárnická komora za významný počín nebo dlouhodobou práci pro rozvoj a přínos oboru.

Dva z letošních oceněných jsou členové redakční rady časopisu Praktické lékárenství.

Honori et Merito Pavel Grodza

„Bez někoho by komora nebyla tou >naší< komorou a opravdové lékárenství by nebylo, čím je.“

Pavel pochází z Jablonce nad Nisou a po maturitě na gymnáziu v Turnově se rozhodl pro studium farmacie na Farmaceutické fakultě UK

v Hradci Králové, kde už byl od prvních dní tak výraznou osobností, že se stal vedoucím studijní skupiny a mluvčím celého ročníku.

Neuvěřitelně všestranně sportovně nadaný, hrál v té době házenou, ale také volejbal, basket a nějakou dobu hokej, chodíval s kamarády běhat, což vedlo (v dobách před běhacím boomem, jak jej známe dnes) k opakovaným účastem v Běchovickém desetikilometrovém běhu.

Nikdy nezkalil žádnou legraci, svou přezdívku Drops získal zkomolením svého příjmení a mezi spolužáky je tak znám dodnes. Během studií na fakultě poznal svou životní lásku Alenu, se kterou se později oženil. Po ukončení studia farmacie nejdříve pracoval jako asistent na fakultě, pak ve svém rodném kraji v Semilech, ale nakonec zakotvil v rodném kraji své ženy na severní Moravě. Nejdříve v Kopřivnici, ale v roce 1996 definitivně v Příboře, kde spolu s manželkou vychovali tři děti, radují se z pěti vnuček a dodnes provozují veřejnou lékárnu Panacea se všemi radostmi i strastmi.

V Příboře se od samého počátku Pavel činil podle hesla T. Roosevelta: „Dělej, co umíš, s tím, co máš, tam, kde jsi.“ Pavel zná své pacienty z širokého okolí, jejich nemoci, bolesti a trápení, má pro ně vždy vlídné slovo a dobrou radu.

Stal se organizátorem prakticky všeho, co souvisí s lékárenstvím – zejména největší tradiční akce lékárníků – Lékárnických dnů, které se každoročně konají na různých místech republiky již od roku 1984.

Plný energie znovu obnovil Spolek moravskoslezských farmaceutů a pořádá každý měsíc přednáškové večery v Domě techniky v Ostravě (150. večer bude v lednu 2017). Díky těmto večerům mají lékárníci možnost si doplnit znalosti, dozvědět se novinky z oboru, zeptat se přednášejících na vše, co je zajímá, a pozdravit své kolegy. Práce s organizací a sháněním přednášejících leží na bedrech Pavlových. Také již 17 let pořádá oblíbený Beskydský slet lékárníků v hotelu Petr Bezruč pod Lysou horou, kde tradičně vítá kolegy štamprlíčkou slivovice a po odborném programu a večerním posezení s cimbálou druhý den ráno vyráží s těmi nejzdatnějšími vyšlapat na Lysou horu.

Pavel je prezidentem Kongresu praktického lékárenství, který se v Olomouci koná od roku 2007. Jako předseda redakční rady časopisu Praktické lékárenství pečlivě dbá na jeho obsah a udržuje jeho vysokou odbornou latku. V Časopise českých lékárníků musí měsíc co měsíc stihnout do uzávěrky sepsat pravidelné rubriky Molekula měsíce a Co určitě stojí za přečtení. Je také předsedou Sekce lékárenství a místopředsedou výboru České farmaceutické společnosti ČLS J. E. Purkyně.

A nesmím zapomenout na komorně laděné Vánoční semináře našeho okresního sdružení lékárníků. Zase za nimi stojí především Pavel, mají zajímavá témata a konají se v zajímavých a netradičních lokacích – na zámcích nebo v rodištích a působistích významných osobností našeho regionu.

Z tohoto výčtu by se dalo usoudit, že na nic jiného než odborné záležitosti Pavel nemá čas. Ale opak je pravdou. Láska ke sportu se v některých odvětvích přetavila z aktivního sportování na aktivní fandění. A dovedně ji propojil s organizováním jarních volejbalových turnajů lékárníků v Hradci Králové, kde vždy obsazuje přední příčky (ať má jakýkoli tým). Najdeme ho často na příborských kurtech nebo na kole v nádherné krajině Podbeskydí. Ale také na Daviscupu, Fedcupu nebo Roland Garros ve Francii, při fandění národnímu týmu ve fotbale, biatlonu, házené či volejbalu. Společně se ženou rád navštěvuje koncerty, divadelní představení a jinou kulturu. K lásce k umění vychovává i malou vnučku, se kterou velmi rád jezdí na různá dětská představení v širokém okolí.

Pavel Grodza z Lékárny Panacea v Příboře je od samého vzniku komory, osmé volební období, předsedou okresního sdružení Nový Jičín, pravidelným delegátem sjezdů a několik volebních období také členem Čestné rady České lékárnické komory.

Často slychám: „Vy se v Novém Jičíně máte, máte Pavla Grodzu.“ Není to závist, je to povzdech, že u nás funguje okresní sdružení, že se setkáváme, nejenom na okresním shromáždění 1x ročně, ale můžeme pomoci s organizací Beskydského sletu na jaře, v červnu se vydat na společný výlet do Beskyd a okolí, v létě si užít letní divadelní představení v amfiteátru ve Štramberku a na podzim tedy to roční okresní shromáždění a na závěr roku Vánoční seminář. Trochu víc se známe, víme, kdo kam alespoň přibližně patří, a i když to může vypadat, že se scházíme pořád ti samí, ke „zdravému jádru“ se přidávají stále další.

A za tím vším stojí osobnost a charisma Pavla Grodzy. Jsme opravdu moc rádi, že ho máme a velmi si ho vážíme. Děkuje Pavle!

Ivana Sokolová, srpen 2016

Honori et Merito Marie Zajícové

„Je jedním z nemnoha lékárníků, od kterých je možné se spoustu věcí naučit, čerpat informace a získávat zkušenosti“

Marie Zajícová je lékárník, člověk plný neutuchajícího optimismu, dobré nálady, elánu a energie. Je to také dobrá kamarádka a společník, s kterým se člověk nenudí a s kým je vždy o čem mluvit. Od nápadu nemá nikdy daleko k jeho realizaci. A jak sama říká: *Dlouho jsem se smířovala s tím, že v lékárně nemůžu dělat úplně všechno.*

Její profesní život je neodmyslitelně spjat s nemocniční lékárnou v Opavě, ve které je

dlouholetou vedoucí a ve které se pod jejím vedením úspěšně rozvíjí všechny obory farmacie a farmaceutické péče. I proto je tato lékárna oblíbeným místem praxí pro studenty farmaceutických fakult z České republiky, pro farmaceuty v atestační přípravě i pro stáže zahraničních studentů v programu EPSA.

Od roku 1995 je nepřetržitě členkou představenstva České lékárnické komory, kde se věnuje zejména oblastem vzdělávání a vzniku doporučených postupů pro lékárníky. Pod jejím vedením se podařilo zorganizovat již osmnáct Konferencí mladých lékárníků, jednu z mála odborných akcí, kde tvoří většinu přednášejících lékárníci. Jako aktivní předsedkyně OSL organizuje zajímavá odborná i společenská setkání lékárníků pro celý okres.

Je pravidelnou přispěvatelkou do Časopisu českých lékárníků, věhlasná byla především její rubrika Návodů pro dispenzací. Je členkou redakční rady časopisu Praktické lékárenství.

Její bohatá přednášková činnost je zaměřena zejména na klinicko-farmaceutickou péči. Je aktivní lektorkou oblíbených Interaktivních dispenzačních seminářů ČLnK a sekce KF ČFS, s kterými objíždí téměř celé Slezsko. Její přednášková činnost není ovšem omezena jen tímto regionem, pravidelně je zvána na konference na Slovensko a do Polska. Zabývá se i osvětovou činností pro laickou veřejnost, věnuje se edukaci seniorů o správném užívání léků, ať už při akcích v domovech pro seniory nebo při výuce pro Univerzitu třetího věku.

Je členkou Sekce klinické farmacie a nemocničních lékárníků České farmaceutické společnosti ČLS J. E. Purkyně a European Society of Clinical Pharmacy (ESCP). V roce 2004 byla prezidentkou kongresu ESCP v Praze a dalších evropských kongresů se opakovaně aktivně účastní formou posterových sdělení. Mezi lety 1999 až 2010 zastupovala Českou lékárnickou komoru a Českou republiku na zasedáních organizace EuroPharm Forum. Z bohatých zahraničních zkušeností čerpá inspiraci pro nové projekty a výzvy, které se snaží realizovat v našich podmínkách. Je důkazem toho, že to lze i v „okresní“ lékárně ve Slezsku.

V soukromém životě je matkou tří úspěšných synů, babičkou, tolerantní manželkou a v neposlední řadě výbornou klavíristkou. Relaxuje výlety na kole po okolí, návštěvou divadel a prací na zahradě.

Lukáš Lázníčka, srpen 2016

Převzato a upraveno z ČČL 10/2016